

סיפורי ספר

ע י ר ה א ו ר ו ת

הכינוי "איש האש" ניתן לאברהם (אברום) פיארברג כשהיה בכיתה ג'.

בני משפחתו הקרובים הבחינו בחיבתו החולנית לאש כבר בגיל ינקות כאשר היה יושב מול נרות דולקים או אל מול הבויילר הדולק במקלחת והיה לוטש, נפעס, זוג עיניים גדולות אל האש המהפנטת. כשגדל מעט, גילה אברום את הגפרורים ובהם מצא כר נרחב לפעולה - החל משריפה פשוטה של ניירות ושאר פריטים דליקים שמצא בחצר ועד לפעילות מתוחכמת של פיצוצים למיניהם. לכבוד יום הולדתו התשיעי קיבל אברום כמתנה מהוריו זכוכית מגדלת משוכללת וחיש מהר הוא גילה את יכולתה כמיקוד קרני השמש לצורך שריפת עלים יבשים בגינה. על אף גילוי האנרגיה הסולארית לא נטש אברום את ראשי הגפרורים אלא שמעתה ראשי הגפרורים שימשו כחומר גלם למין פצצות מאולתרות לאחר שנדחסו היטב לתוך מפתח חלול שנחבט אל קיר בית הוריו באמצעות חוט שקשור למסמר. קולות הפיצוץ שהיו מהדהדים אחרי הצהריים ברחבי השכונה הזעיקו את השכנים הנזעמים שדרשו בתוקף מהוריו להפסיק את פעילותו החוליגאנית של הפרחח. אלה אכן אסרו עליו את השימוש בקפצונים או בראשי גפרורים לצורך כיצוע הפיצוצים מחרישי האזניים.

אל תחשבו שלאחר מכן נטש אברום את התחום הדליק. לא ולא - הוא פשוט עבר לעסוק בנושא ה"מדליק" של אבק שריפה. ואיך השיג הילד אבק שריפה? פשוט מאוד - הוא היה מפרק כדורי רובה אותם מצא בשפע במטווח הצבאי הסמוך למשק. אבק השריפה, אותו היה שופך מתרמילי הכדורים, היה משמש לאברום אמצעי שעשוע ממדרגה ראשונה. הוא היה מעצב דמויות או כתובות שונות מהאבקה השחורה ומצית אותה בחדווה לקול מצהלות חבריו. ורק כתמים שחורים שהיו נשארים על המדרכות בפילות שונות של המשק היוו עדות אילמת לכך ש"איש האש" היה שם. הוא היה נקרא לאין-ספור שיחות ובירורים עם מחנכיו, אנשי וועדת חינוך ועד למזכיר הגיע - אך שום דבר לא עזר. כפי הנראה נטיותיו הפירומאניות של הנצר לבית פיירברג היו חזקות מכל "השטיפות" שקיבל מאנשי החינוך חמורי הסבר. החגים האהובים עליו היו כמוכן אלה שיש בהם אלמנט

משמעותי של אור או אש. אברום היה הרוח החיה בהדלקת הנרות בעת מסיבות חנוכה, היה אחראי על איסוף הקרשים למדורת ל"ג בעומר, והיה עוזרו הנאמן של יוסף ק. בהכנת זיקוקי די-נור בערב יום העצמאות (כשעדיין התבצע מפגן הזיקוקים המרהיב). עד גיל מבוגר יחסית הוא גם המשיך להשתטות בפורים בירי באקדחי קפצונים. בקומזיצים הוא היה כמוכן האחראי על הזנת האש בקרשים והוא תרם את חלקו גם לצד התרבותי של אירוע כאשר בקולו הצרוד משהו היה מדקלם או שר כמה שירי אש, הפופולאריים ביותר היו: "אשרי הגפרור", "המתבן של מזרע עולה באש" ו"שורו הביטו וראו". קולו היה רועד מהתרגשות כשהיה מגיע לשורות: "אש יוקדת בחזה" ו"נדליקה שוב את האדמה בשלהבת ירוקה". השיר הזה, אגב, היה השיר הראשון שהכיר, כיוון שסבו המנוח יהושע פיירברג, שהיה חבר טוב של אברהם הרצפלד, היה שר לו את השיר הזה בתור שיר ערש כאשר היה ממלא את תפקיד הפיפי-סיטר.

קבוצת הכדורגל האהודה עליו היתה בית"ר ירושלים ולא בשל איכות משחקיה אלא בשל נטייתם
הבלתי מרוסנת של אוהדיה"ל לשרוף את המועדון" או לפחות לאיים לעשות זאת. חיבתו לקבוצה "המדליקה"
היא התחילה כבר לפני שנים רבות, באותו אחר צהריים של פורענות, עת שרפו אוהדיה את רשתות
השערים באיצטדיון "בלומפילד". כשהגיע תורו להתגייס לצבא הוא מצא באופן טבעי את מקומו
כיחידת חבלה של חיל ההנדסה. בעת שירותו הצבאי הוא "הרים" בחדווה עשרות מבנים באימונים
ובפעילות מבצעית. אך כפי הנראה המלחמה האחרונה עשתה לו משהו, כמו לרבים אחרים. כשחזר ממנה
היה הזיק בעיניו כבוי וגם להיטותו לנושא האש והפיצוצים שככה במקצת אם כי לא דעכה לחלוטין.
מראות הזוועה של בתים הרוסים וגופות חרוכות כפי הנראה יצרו אצלו מין סובלימציה (עידון)
שהובילה להגברת התעסקותו בנושא האור על חשבון האש והפיצוצים.

אברום נשלח לקורס חשמלאים וכשחזר ממנו התגייס למשימה הקדושה של הארת השכונות במשק. בכל
פינה חשוכה הוא דאג "לשתול" איזה פנס רחוב וכך תוך שנים ספורות היו כל שבילי המשק,
ואפילו הנידחים ביותר שבהם, מוארים היטב. האנשים מסביבו נשמו לרוחה באומרים: "סוף סוף
הוא הפך להיות בן אדם חיובי ומועיל בחברה אחרי כל השנים שבהן הוא ידע רק לשרוף ולפוצץ".
אכן, יוקרתו של אברום הלכה וגברה והוא תפס לעצמו מקום מכובד בחברה בזכות האור שהפיץ סביבו.
כאשר הוחל בתכנון בניין המזכירות החדש צורף אברום לצוות המתכנן על מנת לתרום את חלקו
בנושא התאורה. בתכניות הבנייה הוא קבע את מיקום פנסי הרחוב ואת מספרם וכן את סוג התאורה.
כולם סמכו את שתי ידיהם על תכניתו בגלל מומחיותו הרבה בנושא. הבנייה הסתיימה זה מכבר
ותאורת רחוב אין. חלפו כמה חודשים והנה יום אחד הוצבו מסביב לבניין המזכירות החדש עשרות
פנסי רחוב מסוגננים מהדגם החדש ביותר. בחזית הבניין הוצבו שני פנסים נמוכים, צמוד לקיר,
מוסתרם קמעא מאחורי פרחי הגינה. כולנו חיכינו בקוצר רוח לחנוכת בניין המזכירות החדש.
באותו ערב אמורים היינו לחזות באפקט המהמם של תכנית התאורה הגאונית שהגה ותכנן אברום.
בערב שבו התקיים הטקס, התקבצנו מכל פינות המשק המוארות, עטויים במיטב מחלצותינו, כדי לחזות
ב"פלא השמיני". מרכז המשק בירך על המוגמר והתכבד כלחיצת הכפתור ואז...

אנחת התפעלות התמלטה מפיות כולנו. עשרות פנסי הרחוב שמוקמו ברחבה מסביב לבניין הפיצו
אור כחלחל, מדהים ביופיו, שני הפנסים הנמוכים בחזית, שהובאו במיוחד מגרמניה, האירו את הקיר
המזרחי של המזכירות באור יקר. מיקומם של הפנסים הנ"ל קרוב לקרקע ומיקודם לעבר החלק העליון
של הקיר יצר אפקט מדהים של משחק אור וצל שנתן תחושה שלפנינו אתר מונומנטלי בעל מימדים
עצומים שמקרין סביבו תחושה של כוח, הוד והדר. יותר מאוחר גילה לי אברום שאת הרעיון הזה
הוא "גנב" ממגדל דוד בירושלים - אתר שהיה ידוע בתאורה המעניינת שהוצבה סביבו ופעלה כל
עוד נמצא תקציב לכך. אפרופו תקציב, כשניגשתי ללחוץ את ידו של אברום ולברכו על פרויקט
התאורה המשגע שאלתי אותו. האם לא פנו אליו נציגי וועדת חיסכון בדרישה שיצמצם את כמות פנסי
הרחוב ויתקין פנסים יותר חסכוניים ברחבה. הוא השיב: "כן, הם פנו אלי ואמרו שכל העניין נראה
להם בזבוז כסף אחד גדול, בייחוד בימים טרופים אלה של צמצומים וקיצוצים. לטענתם, במילא אף
אחד כמעט לא עובר ליד המזכירות בשעות הערב אז למה להאיר אותה ואת סביבתה כל כך חזק. אפשר
להסתפק בשניים שלושה פנסים שיאירו את הרחבה וזה מספיק". לשאלתי, מה ענה להם, השיב אברום
כשחיוך ממזרי בעיניו: "נחתי להם את המוטו של החיים שלי - מין פתגם שלאורו אני חי ופועל
וכששמעו אותו השתכנעו, כאיש אחד, שאני צודק". "מה הוא אותו פתגם מופלא?" דחקתי בו בחוסר
סבלנות. אברום היסס קלות, חייך ואז ענה: "אור בבית - שמחה בבית". בשבועות האחרונים עסוק
אברום בפרוייקט תאורה חדש ולא פחות מרני - הארת איזור מועדון הצעירים שהיה מפורסם בחשיכה
המפחידה שלו. לצורך זה הוא יצר קשר עם ידיד שלו מהצבא - בעל דיסקוטק שנאלץ לסגרו בשל קשיים
כלכליים. הוא קנה ממנו בפרוטות מערכת תאורת ניאון צבעונית עם אורות מתחלפים שרואים בה
דמויות של גבר ואישה רוקדים (כמו בהתחלת "סיבה למסיבה") והוא שוקד עתה על התקנתה מעל הכניסה
למועדון. ובקרוב מאוד תהיה לנו עוד סיבה למסיבה והרבה אור בעיניים וגם הרבה שמחה בלב.